

Avdelningen för juridik
Jeanette Fored

Finansdepartementet
10333 STOCKHOLM

Avdelningen för ekonomi och styrning
Robert Heed

Nya skatteregler för företagssektorn

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på ovanstående förslag och anför följande.

- SKL avstyrker det föreliggande förslaget.

SKL kan inte tillstyrka ett förslag vars effekter inte har analyserats men som, även i avsaknad av en sådan analys, kan konstateras slå hårt mot de kommunala bolagens samhällsviktiga verksamheter.

En djupgående analys av samtliga effekter måste genomföras innan förslag att begränsa ränteavdrag - mer än vad som krävs för att genomföra implementering av Direktivet med dess lätttnadsregler - presenteras.

- SKL anser och föreslår att
 - Sverige inför de regler som återfinns i EU:s tvingande Direktiv – både den i Direktivet reglerade huvudregeln samt de så kallade lätttnadsreglerna samt att
 - de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna för interna lån avskaffas.

SKL avstyrker förslaget – Nya regler för företagssektorn

SKL ser positivt på insatser för att motverka aggressiv internationell skatteplanering. En del av detta arbete består i implementering av tvingande EU-direktiv. Det förslag som nu föreligger har dock ett vidare syfte samt är en överimplementering av EU-direktivet (EU) 2016/1164, Direktivet, vilket medför konsekvenser som är oöver-skådliga samt står i direkt strid med bl.a. de bostadspolitiska målsättningarna.

SKL kan inte tillstyrka ett förslag vars effekter inte har analyserats men som, även i avsaknad av en sådan analys, kan konstateras slå hårt mot de kommunala bolagens samhällsviktiga verksamheter.

Förslaget innebär en omfördelning av skattebördan. Högt belånade företag får betala mer i bolagsskatt medan lågt belånade företag får betala mindre i bolagsskatt i förhållande till i dag. I praktiken innebär förslaget att ca 10 procent av bolag med överskott kommer få betala mer i bolagsskatt. Högsta skatteökningen får företag verkamma inom fastighetsområdet samt inom el, gas, vatten, avlopp samt avfall. Således – om omfördelning av skattebördan genomförs i enlighet med förslaget – kommer de kommunala samhällsviktiga verksamheterna finansiera skattesänkning för personalintensiv verksamhet såsom bl.a. bemanningsföretag (följer av vad som framgår av promemorian på sidorna 289-295).

För att ge kommuner möjligheten att uppfylla regeringens nedan angivna målsättningar inom bl.a. bostadsförsörjning, digitalisering, miljöanpassningar samt övriga kommunala infrastruktursatsningar måste Direktivets möjlighet till undantag utnyttjas.

SKL anser och föreslår därför att Sverige inför de regler som återfinns i EU:s tvingande Direktiv – både den i Direktivet reglerade huvudregeln samt de så kallade lätttnadsreglerna. Lättnadsreglerna i Direktivet ger medlemsländerna bl.a. möjlighet att, från ränteavdragsbegränsningar, undanta samhällsviktiga investeringar. Kostnader för lån som används för att finansiera långsiktiga infrastrukturprojekt som genomförs i det allmännas intresse får undantas. SKL:s uppfattning är att denna lättnadsregel ger medlemsländerna möjligt att undanta bostadsbyggande, byggande av samhällsnyttiga verksamhetslokaler samt övriga infrastruktursatsningar. Politiska mål och ambitioner samt övriga samhällsviktiga investeringar kan därmed lättare uppfyllas och genomföras.

SKL anser och föreslår vidare att de nuvarande ränteavdragsbegränsningsreglerna för interna lån avskaffas. I förslaget lämnas svar på skrivelser från SKL med hemställan om ändring av den s.k. ventilen. I svaret anges att något undantag för kommunsektorn inte är lämpligt men att tillskottsregeln har fått en allt för strikt tillämpning. Regeringen förslår därför att regeln ges ett snävare tillämpningsområde. SKL ser positivt på att regeringen har uppmärksammat de svårigheter och problem som detta har medfört.

Det nu ”tillsnävade förslaget” medför dock fortsatt osäkerhet vid tillämpningen. Reglerna bygger på subjektiva rekvisit som är omöjliga att förutse. Dessa regler bör därför avskaffas.

Förslaget får stora konsekvenser för samhällsviktiga investeringar

Förslag om ändrade skatteregler måste analyseras och samordnas med politiska mål och ambitioner. Av promemorian kan inte utläsas att någon sådan analys av förslaget har genomförts.

Förslaget innebär att skattebördan omfördelas och slår särskilt hårt mot de kommunala samhällsviktiga verksamheterna som bedrivs i kommunala bolag. Den kommunala låneskulden beräknas öka från dagens 570 miljarder kronor till 1000 miljarder kronor fram till 2025. Ungefär hälften av de investeringar som görs i kommunsektorn utförs av de kommunala bolagen.

Möjligheterna att finansiera de kommunala bolagens samhällsviktiga investeringar med eget kapital är begränsade. Förutom de rent finansiella förutsättningarna hindrar den kommunala självkostnadsprincipen att eget kapital i verksamheten byggs upp med överskottsmedel, det gäller t.ex. för va-verksamheten som är mycket kapitalintensiv. Statsstödsreglerna kan å andra sidan förhindra tillskott som inte är marknadsmässigt motiverade inom vissa verksamheter. Även de lagliga ramarna medför således begränsningar i möjligheterna att inom flera sektorer finansiera samhällsviktiga investeringar med eget kapital.

Samhällsviktiga investeringar måste därför – om de ska kunna genomföras – även fortsatt finansieras med lånat kapital.

SKL gör bedömningen att det förslag som nu lämnats innebär att politiska mål och ambitioner inte kommer att uppfyllas

Möjligheten att uppfylla politiska mål och ambitioner förutsätter att Sverige utnyttjar Direktivets lättnadsregel vad avser samhällsnyttiga investeringar.

Bostadspolitiska målsättningar

Regeringen har beslutat om en rad åtgärder för att öka bostadsproduktionen samt renovering/upprustning av befintligt bostadsbestånd.

Boverket uppskattar behovet av nya bostäder fram till år 2025 till 600 000.

I det bostadspolitiska paketet och i de 22 punkter som presenterades 2016 ingår åtgärder för att underlätta byggande av bostäder samt renoveringar/upprustning.

Av regeringens promemoria ”Fler nya hem” framgår att ”reformer behöver genomföras för att både öka nybyggnationen av bostäder och för att öka rörligheten på bostadsmarknaden och därigenom bättre nyttja det befintliga beståndet. Detta måste ske på ett sätt som inte innebär att ekonomiskt svaga grupper på bostadsmarknaden drabbas.”

Det remitterade förslaget medför en ökad skattebelastning för de kommunala bostadsbolagen - en skattebelastning som ökar med stigande räntor. Effekten blir att byggandet av hyreslägenheter kommer att minska alternativt ske i en långsammare takt då de ekonomiska villkoren försämras. Således – tvärt emot regeringens målsättning och behovet av 600 000 nya bostäder.

Den ökade skattebelastningen kommer även att leda till hyreshöjningar. Detta trots regeringens mål om att svaga grupper på bostadsmarknaden inte ska drabbas.

Det finns även en påtaglig risk att det remitterade förslaget tillsammans med det s.k. paketeringsförslaget ger upphov till andra allvarliga och oönskade effekter på samhällsekonomin.

SABO har analyserat förslaget. SKL uppmanar regeringen att studera SABO:s analys innan beslut fattas om utformning av avdragsbegränsningsregler.

Digital infrastruktur

Regeringen beslutade den 20 december 2016 att anta strategin ”Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi”.

I den nya strategin har regeringen höjt ambitionsnivån till 95 % ”uppkopplade” år 2020. På längre sikt är målet att så gott som alla ska ha tillgång till snabbt bredband.

Behovet av investeringar i bredbandsinfrastruktur är därför stora de närmaste åren. En utredning från 2014, gjord av IT & Telekomföretagen, Skanova, Svenska Stadsnät-

föreningen (SSNf) och Sveriges Kommuner & Landsting (SKL) visade att det krävdes investeringar på minst 50 miljarder för att nå regeringens dåvarande bredbandsmål om att 90 % ska ha tillgång till fiber till hemmet eller företaget år 2020. Enligt utredningen från 2014 skulle den höjda ambitionsnivån till 95 % innebära ytterligare investeringsbehov i storleksordningen 54 – 60 miljarder kr. Av PTS senaste rapport (maj 2017) framgår att förväntade investeringar i bredbandsutbyggnad fram till 2020 ligger mellan 25 och 38 miljarder vilket skulle leda till en utbyggnadsgrad på 90 - 94 %. PTS anser att det är möjligt att nå regeringens mål på 95 %. Detta förutsätter dock att investeringarna fram till 2020 kommer att fortsätta på liknande nivåer som under de senaste två åren, vilket skulle innebära en något högre investeringsnivå än PTS prognos.

SKL bedömer att den ökade skattebelastningen inte möjliggör ett framtida helt ”uppkopplat” Sverige. I det remitterade förslaget har inga analyser gjorts av förslagets effekter i förhållande till bredbandsstrategin.

SKL konstaterar att villkoren för nödvändiga samhällsviktiga infrastruktursatsningar försämras

Behov av infrastruktursatsningar ökar i takt med ökad befolkning

Befolkningsökningen medför, förutom det stora behovet av bostäder, även ett ökat behov av samhällsnyttiga verksamhetslokaler. Enligt regeringens egna beräkningar behöver det fram till 2025 byggas 1 200 förskolor, 600 grundskolor, 300 gymnasieskolor och 300 äldreboenden. Behovet av bostäder och samhällsnyttiga verksamhetslokaler medför i sin tur att behovet av energiförsörjning och VA-nät ökar. Befolkningsökningen medför även behov av ökade satsningar på kollektivtrafik.

Vatten och avlopp

Befintliga va-nät måste rustas och anpassas till nya krav såsom bl.a. miljökrav och erforderlig klimatanpassning. Behovet av fler bostäder och samhällsviktiga lokaler medför även behov av en utbyggnad av VA-nätet.

Svenskt Vatten presenterade den 16 maj 2017 en artikel om en studie avseende det framtida investeringsbehovet. Studien visar ett behov av investeringar under de kommande 20 åren uppgående till 16,5 miljarder kronor per år.

Av artikeln framgår följande.

”Drivande faktorer på investeringsutgifterna är framför allt omvandlingsområden och ökat behov av förnyelse av ledningsnäten. Andra viktiga faktorer som påverkar investeringsutgifterna är befolkningsökningen, klimatanpassning, vattenverk som inte klarar kraven på beredningssteg, ökade krav vid avloppsreningsverk, krav på slamförbränning och återvinning av fosfor samt krav på läkemedelsrening vid avloppsreningsverken.

I artikeln citeras Anna Linusson, vd Svenskt Vatten.

- Om vi inte gör det här kommer funktionen i våra system inte att kunna garanteras. I värsta fall klarar vi inte att leverera ett säkert dricksvatten och att leva upp till våra miljökrav. Vi kommer få svårigheter att klara att bygga ut till de som behöver och får svårt att klara internationella krav. Det kan det bli en bromskloss för samhällsutvecklingen vad gäller bostadsbyggnad, avslutar Anna Linusson. ”

Upprustning av miljonprogrammet

Den ökade skattebelastningen försvårar för underhåll av det befintliga hyresbostadsbeståndet och för upprustningen av bostäder i miljonprogrammet.

På Boverkets webbplats finns att läsa i artikeln ”Under miljonprogrammet byggdes en miljon bostäder” följande.

”...// vad investeringarna kan komma att kosta är svårt att beräkna men har uppskattats till 300 till 500 miljarder kronor vilket gjort förnyelsen av miljonprogrammets flerbostadshus till en av de stora samhällsekonomiska och bostadspolitiska frågorna.”

Det remitterade förslaget medför en ökad skattebelastning för nödvändiga infrastruktursatsningar – analys krävs

Förslag som direkt påverkar nödvändiga och samhällsviktiga infrastruktursatsningar – och som därutöver kan få stora konsekvenser för samhällsekonomin i stort – kan inte presenteras utan noggranna analyser.

En djupgående analys av samtliga effekter måste genomföras innan förslag att begränsa ränteavdrag - mer än vad som krävs för att genomföra implementering av Direktivet med dess lättnadsregler - presenteras.

Förslaget, såsom det har presenterats, kan inte läggas till grund för lagstiftning.

Sveriges Kommuner och Landsting

Anders Henriksson
Vice ordförande